

*Ігнатюк О. А., Корабейникова Д. В.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Постановка проблеми. Розвиток інноваційних процесів в освіті на сучасному етапі є об'єктивною закономірністю, що зумовлюється сукупністю факторів: інтенсивним розвитком інформаційних технологій у всіх сферах людського буття, оновленням змісту освіти, центром якої став загальнолюдський ціннісний аспект, необхідністю підвищення рівня активності й відповідальності викладача за власну професійну діяльність. У зв'язку з цим інноваційна діяльність набуває такого важливого значення.

Опрацювання спеціальної літератури з проблеми дослідження свідчить, що педагогічну діяльність викладача за своїм характером давно й однозначно віднесено до творчих видів діяльності, яка вважається досить нелегкою працею. Зважаючи на це, професіоналізація майбутнього викладача та входження його в інноваційний режим роботи стає неможливим без творчого самовизначення, у якому провідну роль відіграють звичайно ж інноваційні педагогічні технології (О. Дубініна, О. Ігнатюк, О. Резван, А. Сущенко, О. Царик, Н. Федчишин та інші дослідники). Зважаючи на те, що інноваційна діяльність є відкритим педагогічним процесом, вона визначається змінами у суспільно-політичному, соціально-економічному та культурно-освітньому розвитку.

Мета дослідження полягає у визначенні особливостей формування готовності до інноваційної педагогічної діяльності майбутніх викладачів вищих закладів освіти в умовах магістратури.

Виклад основного матеріалу дослідження. Викладач – основна дійова особа в реформуванні сучасної освіти. Змінюються орієнтири освіти – змінюється й сам викладач, змінюється мета й завдання його діяльності.

Так, Л. Даниленко [1] зазначає, що існує кілька точок зору на сутність інноваційної діяльності. По-перше, її визначають як

створення нового (оригінальних прийомів, цілісних педагогічних концепцій), що змінює звичний погляд на явище, перебудовує суспільно-педагогічні відносини. По-друге, її характеризують як найвищий ступінь педагогічної творчості, педагогічне винахідництво нового в педагогічній практиці, що спрямоване на формування творчої особистості, враховує соціально-економічні й політичні зміни в суспільстві та проявляється в ціле – покладанні, визначенні мети, завдань, а також змісту й технологій інноваційного навчання. По-третє, її визначають як діяльність із розробки, пошуку, освоєння й використання нововведень, їх здійснення.

Тож, готовність педагога до інноваційної педагогічної діяльності можна визначити як особистісний стан мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості та рефлексії (О. Ігнатюк) [2]. Структуру готовності до інноваційної педагогічної діяльності розглядають як сукупність мотиваційного, когнітивного, креативного, рефлексивного компонентів, які пов'язані між собою.

В теорії і практиці вищої освіти висвітлено такі етапи здійснення інноваційної діяльності: мотивація, цілеспрямованість, збір інформації, поява нових ідей, формування образу нового педагогічного продукту, конструктивне втілення останнього в життя.

Так, дослідниця Т. Демиденко [3], окрім вище зазначених компонентів, виділяє операційний і рефлексивний. В основу цих компонентів покладено: аналіз структури інноваційної діяльності та етапи розгортання інноваційних процесів, переробку освітніх проєктів, їх інтерпретація, активний пошук інноваційної інформації, ознайомлення з нововведеннями, професійно-мотивований аналіз власних можливостей щодо створеного нововведення, прийняття рішень про його використання, формулювання мети й підходів до застосування нововведення, прогнозування змін, труднощів, результатів інноваційної діяльності.

Також цікавим є погляд на функціональний компонент інноваційної діяльності викладача: прийняття рішень про використання нового, формулювання цілей і підходів, планування етапів експериментальної роботи, прогнозування труднощів, упровадження нововведень у педагогічний процес, корекція й оцінка інноваційної діяльності.

Окремим елементом у створенні інноваційної діяльності є інформаційна культура, яка є її важливою складовою та пов'язана не тільки із системою спеціальних знань, але й з особливостями стилю діяльності викладача. Необхідно додати й особистісний компонент, адже головним суб'єктом інноваційної діяльності виступає викладач.

Формування готовності педагогів до інноваційної діяльності передбачає наявність відповідних моделей. Однією з існуючих є модель підготовки педагогів до використання інноваційних технологій (ІПТ), що включає такі взаємозумовлені компоненти: 1. Поінформованість про ІПТ шляхом: оволодіння змістом і методикою інноваційних педагогічних технологій; оволодіння технологією розробки та застосування інновацій; визначення особистісної позиції щодо необхідності використання інноваційних педагогічних технологій на практиці; 2. Технологізованість у формуванні компетентності педагогів щодо розробки й використання ІПТ; 3. Результативність підготовки викладачів до використання ІПТ та її оцінку.

К. Макагон [4] пропонує структурну модель підготовки педагога до інноваційної діяльності, характеризує її три етапи: діагностично-коригуючий; навчальний; аналітико-результативний.

В. Уруський [5] пропонує показники ефективності формування готовності педагога до інноваційної діяльності: 1) спрямованість педагогічних працівників на інноваційний підхід до навчання; 2) орієнтація методичних структур на забезпечення індивідуальної траєкторії підготовки педагога-новатора; 3) вироблення на цій основі нетрадиційних форм і методів методичної роботи; 4) зростання педагогічної майстерності викладачів, керівників закладів освіти.

Слід підсумувати, визначенні у ході теоретичного аналізу особливості формування готовності до інноваційної педагогічної діяльності майбутніх викладачів вищих закладів освіти будуть використаними у практичній площині при виконанні кваліфікаційної роботи з формування означеного поняття в умовах магістратури.

Література. 1. Оцінювання та відбір педагогічних інновацій: теоретико-прикладний аспект / За ред. Даниленко Л. Київ: Школяр. 2002. С. 320. 2. *Ігнатюк О.* Готовність до інноваційної педагогічної діяльності майбутніх докторів філософії як стратегія і результат якості підготовки в технічному університеті. Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи: І Всеукр. наук.-

практ. конф.: м. Запоріжжя, 10 квітня 2020. Запоріжжя: ЗНУ. 2020. С. 12–14. 3. Демиденко Т. М. Підготовка фахівців до інноваційної педагогічної діяльності : Дис. канд. пед. наук: 13.00.04. Черкаськ. нац. ун.-т ім. Богдана Хмельницького. Черкаси. 2004. С. 220. 4. Макогон К. Діагностика готовності педагогів до пошукової діяльності (пед. інновації). Рідна школа. 2002. № 1. С. 27–29. 5. Уруський В. І. Формування готовності викладачів до інноваційної діяльності : Методичний посібник . Тернопіль: ТОКІППО. 2005. С. 96.

*Кайдалова Л. Г., Романовська О. О., Гуменюк Н. І.
м. Харків, Україна*

Національний фармацевтичний університет
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вступ. Більшість законодавчих документів, національних програм стосовно вищої освіти наголошують на недопущенні зниження якості освіти, падінні рівня знань, особливо це стосується підготовки майбутніх лікарів. Так, Закон України «Про вищу освіту» серед основних завдань закладів вищої освіти передбачає «забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності» [1]. В аналітичній доповіді ЮНЕСКО «Сталий розвиток після 2015 р.» зазначено, що у новій інформаційній епосі саме вища освіта має стати основоположним елементом у напрямі прогресу, а інновації у різних сферах суспільної діяльності мають містити в собі високий динамізм, швидку зміну знань, інформації, технологій [2].

Мета дослідження – обґрунтувати доцільність імплементації інноваційних методів навчання в освітній процес закладів вищої освіти медичного профілю, як основного чинника формування професійної компетентності майбутніх лікарів.

Виклад основного матеріалу. Дослідження американських та європейських науковців підтверджують, що інтерактивні методи навчання сприяють збільшенню частки засвоєння навчального матеріалу, тому що впливають не лише на свідомість студента, а й на його почуття і волю, а саме: лекція – 5 % засвоєння, читання навчальних текстів – 10 %, відео/аудіо матеріали – 20 %, демонстрація – 30 %, робота в дискусійних